RETTENS DOM (Anden Udvidede Afdeling)

15. september 1995 *

I de forenede sager T-458/93 og T-523/93,

Empresa Nacional de Urânio SA (ENU), Urgeiriça, Nelas, Portugal, ved advokat João Luís dos Reis Mota de Campos, Lissabon, og med valgt adresse i Luxembourg hos Joaquin Calvo Basáran, 34, boulevard Ernest Feltgen,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent António Caeiro og Jürgen Grunwald, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg hos Carlos Gómez de la Cruz, Wagner-Centret, Kirchberg,

sagsøgt,

angående en påstand om annullation af Kommissionens beslutning af 19. juli 1993 om anvendelse af Euratom-traktatens artikel 53, stk. 2, hvorved der meddeltes

* Processprog: portugisisk.

afslag på de anmodninger, som sagsøgeren i sin skrivelse af 21. december 1990 havde rettet til Kommissionen med henblik på at løse problemet vedrørende afsætningen af ENU's uranproduktion, og om anerkendelse af Det Europæiske Atomenergifællesskabs ansvar for det tab, som sagsøgeren har lidt på grund af den påståede tilsidesættelse af traktatens bestemmelser,

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Anden Udvidede Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, B. Vesterdorf, og dommerne D.P.M. Barrington, A. Saggio, H. Kirschner og A. Kalogeropoulos,

justitssekretær: H. Jung,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter mundtlig forhandling den 5. april 1995,

afsagt følgende

Dom

Faktiske omstændigheder og retsforhandlinger

1 Selskabet Empresa Nacional de Urânio SA (herefter »ENU«) driver minedrift, i det væsentlige rettet mod fremstillingen af koncentrater af naturligt uran ($U_3 O_8$) på

portugisisk område. Det fremgår af sagen, at der fra minen i Urgeiriça er en produktion af størrelsesordenen 200 tons årligt. Da ENU ikke har andre indtægtskilder end salget af sin uranproduktion, er afsætningen af uranlageret en betingelse for, at selskabet kan opretholde sin industrivirksomhed. Koncentreret uran anvendes i de industrielle kernereaktorer. Da der ikke i Portugal findes nogen industriel kernereaktor, er det ikke muligt at anvende koncentreret uran fremstillet af ENU i dette land, hvorfor selskabet er nødsaget til at eksportere hele sin produktion.

2 Efter parternes samstemmende bemærkninger udgør ENU's produktion ca. 1,5% af Fællesskabets forbrug af naturligt uran, som udgør nær ved 14 000 tons årligt (se den årlige beretning fra Euratoms Forsyningsagentur, 1987, s. 15), mens produktionen af uran i Fællesskabet er af størrelsesordenen 3 500-4 000 tons årligt. I 1987 kom således 72,5% af forsyningerne til Fællesskabets brugere fra lande uden for Fællesskabet (a.st., s. 19). Denne procentdel har ikke ændret sig mærkbart i løbet af de følgende år. I 1992 udgjorde den 81% (a.st., 1992, s. 33), mens forbruget i Fællesskabet under hele perioden er forblevet relativt stabilt.

3 Indtil 1990 afsatte ENU 136 tons koncentreret uran årligt, dvs. næsten tre fjerdedele af sin produktion, til 27 USD pr. pund til Electricité de France (EDF), som selskabet før Portugals tiltrædelse af Euratom havde indgået en langfristet kontrakt med. Da i øvrigt de priser, som i nogle år havde været gældende for enkeltkontrakter (dvs. på det såkaldte »spotmarked«), imidlertid ikke dækkede produktionsomkostningerne, voksede ENU's lagre, hvilket var til alvorlig skade for selskabets planer om at udnytte en ny og rigere forekomst i Niza (Portugal) med lavere produktionsomkostninger. Desuden har det forhold, at den kontrakt, som ENU havde indgået med EDF, udløb den 31. december 1990, berøvet selskabet den eneste salgsgaranti, der ifølge ENU indeholdt »vilkår om minimal rentabilitet«.

4 I den forbindelse tilbød ENU efter Den Portugisiske Republiks tiltrædelse af De Europæiske Fællesskaber ved skrivelse af 8. oktober 1987 Euratoms Forsyningsagentur (herefter benævnt »agenturet«) at sælge 350 tons koncentreret uran ($U_3 O_8$) til levering mellem 1987 og 1991, således at agenturet kunne udøve sin optionsret. Agenturet videresendte ved skrivelser af 3. november 1987 dette tilbud til Fællesskabets brugere. Ved skrivelse af 5. november 1987 meddelte det ENU, at tilbuddet var blevet fremsendt til alle elektricitetsselskaber og andre mulige aftagere i Fællesskabet. Agenturet anførte desuden i skrivelsen, at det ville fremsende tilbuddet til mellemhandlere, såfremt der ikke inden den fastlagte frist havde vist sig nogen interesseret, således som det var blevet telefonisk aftalt med ENU. Efter at tilbuddet var blevet overgivet til mellemforhandlere, blev der ført direkte forhandlinger mellem ENU og adskillige selskaber. Disse forhandlinger fortsatte i 1988 og førte ikke til, at der blev afsluttet kontrakter om salg af uran, fordi den af ENU forlangte pris var højere end den, som de potentielle købere tilbød.

5 Ved skrivelse af 10. oktober 1988 genfremsatte ENU formelt den anmodning, som selskabet havde fremsat den 8. oktober 1987, om, at agenturet skulle udøve sin optionsret til det lager på 350 tons uran, som selskabet regnede med at have i 1990. Ved skrivelse af 8. november 1988 anerkendte Kommissionen modtagelsen af denne skrivelse og understregede, at ENU havde rejst et vigtigt problem, idet den forsikrede om, at Kommissionen fandt, at en tilfredsstillende løsning heraf havde fortrinsret. Da Kommissionen i øvrigt af den portugisiske regerings statssekretær for energi blev opfordret til at undersøge dette problem, svarede den ved skrivelse af 14. november 1988, at Kommissionen omhyggeligt ville undersøge problemet med henblik på at nå frem til en positiv løsning.

6 Ved skrivelse af 2. august 1989 meddelte ENU agenturet, at spørgsmålet om afsætning af selskabets uranlagre endnu ikke var blevet afklaret. Ved skrivelse af 21. september 1989 foreslog agenturet, at spørgsmålet om en grundpris på 25,80 ECU pr. pund $U_3 O_8$ blev diskuteret på ny under et næste møde med ENU, idet denne pris forekom det at være »for høj i øjeblikket, selv i en flerårig kontrakt, når henses til den markedssituation, som agenturet har kendskab til«. Under et møde den 24. oktober 1989 foreslog agenturet at finde en praktisk løsning sammen med brugerne, dvs. at gøre brug af overtalelse og ikke af tvang. I skrivelse af 25. oktober 1989 med kopi til Kommissionen anmodede ENU på ny agenturet om at handle i overensstemmelse med traktatens bestemmelser.

7 Som svar på nævnte skrivelse af 25. oktober 1989 meddelte kommissionsmedlem Cardoso e Cunha, der var ansvarlig for energispørgsmål og for agenturet, ved skrivelse af 8. december 1989 ENU, at »han var enig i, at der som led i agenturets forsyningspolitik burde skabes en 'særlig ordning' for at løse problemer af den art«, og at han havde opfordret agenturet til »at føre de forslag om foranstaltninger, som agenturet havde fremlagt i denne forbindelse, ud i livet«. Desuden erklærede Kommissionen som svar på en skriftlig forespørgsel, som var blevet stillet den af Europa-Parlamentet under dets mødeperiode i april 1990 at

»Kommissionen inden for Euratom-traktaten (har) forpligtet sig til at finde en løsning på problemet med afsætningen af den portugisiske uranproduktion« (forespørgsel 190/90).

8 Som det fremgår af parternes samstemmende indlæg, overgav agenturet under et møde den 12. december 1989 ENU den »skitse til praktisk løsning af problemet 'portugisisk uran' inden for rammerne af forsyningspolitikken«, som Cardoso e Cunha henviste til i sin nævnte skrivelse af 8. december 1989 under begrebet »særlig ordning«. I denne »skitse« fastsattes følgende:

»a) Den foreslåede løsning består i at fordele det portugisiske uran til elektricitetsselskaberne efter følgende principper:

— Agenturets politik vedrørende præference for fællesskabsproduktion af uran skal supplere nationale politikker.

— Den skal finde anvendelse uden forskelsbehandling på alle producenter, som anmoder agenturet herom.

— Den skal udelukkende finde anvendelse på eksisterende miner (produktionskapaciteten den 1.1.1990).

— Den skal have til formål at opretholde driften af disse miner under perioder med markedsnedgang.

— Fordelingen af disponibelt uran i Fællesskabet skal bygge på en fordelingsnøgle, der er så objektiv som muligt.

— De producenter, der er omfattet af systemet, skal kunne påvise en kostpris, der er lavere end den årlige gennemsnitspris, som Fællesskabets brugere for det løbende år har betalt efter flerårige kontrakter (agenturets 'flerårige gennemsnitspris').

b) Fordelingen og fastlæggelsen af producentpriserne kan finde sted således:

— Uranet kan fordeles i forhold til den installerede effekt i de atomkraftværker, der drives i industrielt eller kommercielt øjemed.

— Den pris, som producenten opnår (pris frit fabrik med omveksling til valgfri fællesskabsvaluta), skal være producentens pristalsregulerede kostpris plus 10% (kostprisen attesteres af et revisionsfirma og revideres hvert tredje år).

— Når markedsprisen er højere end producentens kostpris plus 10%, skal ordningen suspenderes.«

9 ENU accepterede, at agenturet iværksatte den »særlige ordning«, som agenturet havde overbragt selskabet under mødet den 12. december 1989, med henblik på at løse afsætningsproblemet for uranproduktionen. Imidlertid meddelte det såvel under dette møde som i sine skrivelser af 31. januar og 9. april 1990 agenturet, at det var i tvivl om, hvorvidt den netop beskrevne plan var effektiv, da den ikke i

medfør af bestemmelserne i traktatens kapitel VI pålagde Fællesskabets brugere at handle som bestemt.

10 Den foreslåede løsning på problemet »portugisisk uran« inden for rammerne af forsyningspolitikken blev drøftet mellem agenturet og brugerne, i begyndelsen bilateralt med CEGB (Det Forenede Kongerige), Syantom (Belgien) og RWE (Tyskland), og dernæst under et multilateralt møde, som fandt sted den 24. april 1990. I et notat af 20. marts 1990 havde agenturet forinden givet sit rådgivende udvalg meddelelse om spørgsmålet vedrørende det portugisiske uran, og om at dette møde skulle afholdes. I notatet erklærede agenturet, at svarene fra alle Fællesskabets brugere, der var blevet spurgt, fordelte sig som følger:

— Vi er rede til at støtte agenturets handlingsplan, der udgør et indgreb (mængder og pris), på betingelse af, at den anvendes over for alle uden forskelsbehandling.

— Vore behov er dækkede, den forlangte pris er for høj, den bedste garanti for forsyningssikkerhed opnås, hvis man lader uranet forblive i jorden.

11 I fortsættelse af det ovennævnte møde den 24. april 1990 henledte agenturet i sin skrivelse af 2. maj 1994 til ENU opmærksomheden på, at elektricitetsselskaberne ikke ville aftage uran til en pris, der var højere end den øvre grænse for markedsprisen for langfristede kontrakter, som de anså for at ligge på 20 USD pr. pund. Agenturet tilføjede, at disse selskaber på baggrund af den nævnte artikel 65, stk. 2, i traktaten bestred agenturets ret til at pålægge dem at købe portugisisk uran til en højere pris.

12 Efter forskellige samtaler og en omfattende korrespondance med agenturet og Kommissionen anmodede ENU ved skrivelse af 21. december 1990 Kommissionen om, at den

»i overensstemmelse med Euratom-traktatens artikel 53, stk. 2, og artikel 148:

a) I henhold til traktatens artikel 53 pålægger agenturet ... at genoprette den forskriftsmæssige funktion af de mekanismer, der er indført ved traktatens kapitel VI, under overholdelse af bestemmelserne om den fælles forsyningspolitik ...

b) Straks undersøger — og derefter handler på grundlag af de opnåede resultater — hvorledes det har været muligt uden nogen undersøgelse i henhold til traktatens artikel 66 — at Fællesskabets brugere frit kan forsyne sig med uran fra eksterne markeder, skønt ENU's produktion er disponibel til en rimelig pris ... og at Kommissionen direkte eller gennem agenturet klart gør de overtrædende virksomheder opmærksom på, at den vil skride ind over for dem, såfremt de foretager nye indførsler, så længe ENU's produktion fortsat er til salg ...

c) Med ENU ... drøfter størrelsen af den godtgørelse, der bør udbetales til ENU som erstatning for det tab, som virksomheden er blevet påført på grund af Kommissionens og Forsyningsagenturets retsstridige undladelse af at udøve fællesskabskompetence.

d) ... påser, at Forsyningsagenturet overholder Kommissionens beslutning — hvilket endnu ikke er sket — idet den pålægger agenturet at iværksætte en 'særlig ordning', som muliggør en øjeblikkelig løsning af problemet med hensyn til afsætningen af ENU's uran, og støtter agenturet ved gennemførelsen heraf ...

e) ... derfor pålægger agenturet at gennemføre den til det rettede beslutning ved at finde en tilfredsstillende løsning på ENU's problem — uden at dette i øvrigt berører anvendelsen af traktatens bestemmelser på en sådan måde, at fremtidige vanskeligheder undgås«.

13 Da Kommissionen ikke tog stilling hertil, anlagde ENU den 3. april 1991 i medfør af traktatens artikel 148 passitivitetssøgsmål mod Kommissionen. I dom af 16. februar 1993 (sag C-107/91, ENU mod Kommissionen, Sml. I, s. 599, præmis 32-34) kendte Domstolen for ret, at Kommissionen i strid med Euratom-traktatens artikel 53, stk. 2, havde undladt at vedtage en beslutning vedrørende ENU's ansøgning, hvorved agenturets disposition, der indebar en stiltiende afvisning af at udøve sin optionsret med hensyn til den portugisiske uranproduktion og af at iværksætte den nævnte »særlige ordning« i forsyningspolitikken, blev forelagt for Kommissionen.

14 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 20. oktober 1992 (sag T-458/93) har ENU desuden nedlagt påstand om, at Det Europæiske Atomenergifællesskab i medfør af traktatens artikel 188, stk. 2, dømmes til at erstatte det tab, ENU har lidt ved Kommissionens påståede overtrædelse af Euratom-traktatens bestemmelser. Ved kendelse af 27. september 1993 henviste Domstolen sagen til Retten i medfør af Rådets afgørelse 93/350/Euratom, EKSF, EØF af 8. juni 1993 om ændring af afgørelse 88/591/EKSF, EØF, Euratom om oprettelse af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans (EFT L 144, s. 21). Den skriftlige forhandling er forløbet forskriftsmæssigt, først for Domstolen, dernæst for Retten.

15 Det fremgår desuden af Kommissionens bemærkninger, som bekræftes af sagsøgeren, at ENU takket være de anstrengelser, som agenturet har udfoldet, i juni 1993 indgik kontrakt med en fællesskabsbruger om salg af 50 tons koncentreret uran. Senere har ENU i oktober 1993 indgået endnu en salgskontrakt om levering af 100-200 tons i 1993 og 1994. Disse enkeltsalg fandt sted til en pris, der var langt lavere end den, til hvilken ENU havde indvilget i at udbyde sit uran inden for rammerne af den »særlige ordning« (se præmis 8).

16 Med henblik på at opfylde Domstolens nævnte dom af 16. februar 1993, ENU mod Kommissionen, vedtog Kommissionen den 19. juli 1993 beslutning 93/428/Euratom om anvendelse af Euratom-traktatens artikel 53, stk. 2 (EFT L 197, s. 54, herefter »beslutningen«). Ved beslutningen afvises alle de anmodninger, som ENU fremsatte i sin nævnte klageskrivelse af 21. december 1990 (se præmis 12).

17 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 27. september 1993 (sag T-523/93) påstod ENU herefter beslutningen annulleret. Ved kendelse af 16. december 1994 forenede Retten i Første Instans (Anden Udvidede Afdeling) denne sag med den nævnte sag T-458/93 med henblik på den mundtlige forhandling og domsafsigelsen. På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisoptagelse. Parterne har fremlagt visse dokumenter og skriftligt før retsmødet besvaret de spørgsmål, som Retten havde stillet dem inden for rammerne af foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse som angivet i artikel 64 i Rettens procesreglement. Den mundtlige forhandling fandt sted den 5. april 1995.

Parternes påstande

18 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

— Kommissionens beslutning af 19. juli 1993 annulleres.

— Det fastslås, at det forhold, at bestemmelserne i Euratom-traktatens kapitel VI og VII er blevet tilsidesat til skade for virkeliggørelsen af de fællesskabsmål, der kommer til udtryk i traktatens artikel 2, litra c), d) og g), har forårsaget et tab for sagsøgeren, som det på nuværende tidspunkt endnu er umuligt at fastlægge med bestemthed.

— Fællesskabet dømmes til at erstatte dette tab efter nærmere aftale mellem parterne eller — såfremt enighed ikke opnås inden 60 dage efter dommens afsigelse — som nærmere fastlagt af Retten.

— Kommissionen betaler sagens omkostninger.

19 Sagsøgte har nedlagt følgende påstande:

— Sagsøgte frifindes i annullationssøgsmålet.

— Erstatningssøgsmålet afvises.

— Subsidiært, at sagsøgte frifindes i erstatningssøgsmålet.

— Sagsøgeren betaler sagens omkostninger.

Annullationspåstanden

20 Sagsøgeren har nedlagt påstand om, at Kommissionens nævnte beslutning annulleres i det omfang, de anmodninger, som sagsøgeren havde fremsat i nævnte skrivelse af 21. december 1990 (præmis 12) på baggrund af traktatens artikel 53, stk. 2, med henblik på at løse problemet vedrørende afsætningen af dennes uranproduktion, afvises. Disse anmodninger kan med henblik på den undersøgelse, der skal foretages i nærværende sag, opdeles i følgende grupper. For at opnå, at agenturet i overensstemmelse med traktatens bestemmelser udøvede sin optionsret til denne

produktion og sin eneret til at slutte kontrakter om leverancer af malme, opfordrede ENU i det væsentlige Kommissionen til dels at pålægge agenturet at genoprette den forskriftsmæssige funktion af de mekanismer, der er indført ved traktatens kapitel VI, dels i medfør af de samme bestemmelser at forhindre, at Fællesskabets brugere frit kan forsyne sig fra eksterne markeder, skønt ENU's produktion er disponibel til en rimelig pris (A). Desuden anmodede ENU Kommissionen om — for at løse det overhængende problem vedrørende afsætningen af selskabets uranlagre — at pålægge agenturet at iværksætte den »særlige ordning« vedrørende portugisisk uran inden for sin forsyningspolitik (se præmis 8)(B).

A — *Anmodningen om at iværksætte de mekanismer, der er indført ved traktatens kapitel VI, med henblik på at sikre afsætningen af det uran, der udbydes af ENU*

Sammenfatning af parternes argumenter

21 Sagsøgeren gør gældende, at Kommissionen ved sit afslag på at efterkomme den anmodning, der blev fremsat for at opnå, at agenturet udøvede sin optionsret og sin eneret til at slutte kontrakter om leverancer med henblik på at sikre afsætningen af sagsøgerens uranproduktion, har ladet hånt om de mekanismer, der er indført ved Euratom-traktatens kapitel VI. Sagsøgeren bestrider for det første, at en forskriftsmæssig funktion for disse mekanismer — således som Kommissionen hævder det i beslutningen — sikres ved det af Euratoms Forsyningsagentur udstedte reglement om de nærmere regler vedrørende sammenholdelse af tilbud og ordrer på malme, udgangsmaterialer og specielle fissile materialer, der er udstedt den 5. maj 1960 i medfør af traktatens artikel 60, stk. 6, og ændret ved agenturets forordning af 15. juli 1975 (henholdsvis EFT 1959-1962, s. 44, og EFT L 193, s. 37, herefter »reglementet«).

22 I denne henseende henviser sagsøgeren indledningsvis til, at bestemmelserne i traktatens kapitel VI aldrig har været genstand for revision og således er forblevet i kraft i deres helhed, således som Domstolen kendte det for ret i sin dom af 14. december 1971 (sag 7/71, Kommissionen mod Frankrig, Sml. 1971, s. 295, org. ref.: Rec. s. 1003, præmis 10-28). Under disse betingelser finder sagsøgeren, at de forenklede fremgangsmåder til sammenholdelse af tilbud og ordrer på malme og

udgangsmaterialer, som er fastlagt i reglementets artikel 5 og 5a, ikke er forskriftsmæssige i det omfang, de afviger fra den metode til sammenholdelse, som var blevet fastlagt i Euratom-traktatens artikel 60.

23 Hvad særligt angår den nævnte artikel 5a, gør sagsøgeren indledningsvis gældende, at agenturets nævnte forordning af 15. juli 1975, hvorved denne artikel blev indsat i reglementet, er behæftet med en væsentlig formel mangel. Bestemmelsen er nemlig ikke blevet godkendt af Kommissionen, således som det kræves i traktatens artikel 60, og en sådan godkendelsesbeslutning nævnes under alle omstændigheder ikke i forordningens henvisninger.

24 Med hensyn til realiteten gør sagsøgeren gældende, at artikel 5a strider mod traktatens artikel 60, for så vidt som det i artiklen bestemmes, at »forbrugerne er berettigede til at henvende sig direkte til producenterne og til at forhandle frit med den valgte producent om leveringskontrakten«, mens agenturet ifølge traktaten blot bemyndiges til i reglementet at fastlægge vilkårene for sammenholdelse af tilbud og ordrer, som producenterne og brugerne er forpligtede til at underrette agenturet om, for at det kan udøve sin optionsret og eneret til at slutte kontrakter om leverancer.

25 Artikel 5a er således i strid med Euratom-traktatens artikel 57, stk. 2, andet afsnit, artikel 58 og artikel 60, stk. 2, hvorefter producenter uden undtagelse er forpligtede til at tilbyde agenturet deres produktion. Den strider ligeledes imod artikel 60, stk. 1, hvorved brugerne pålægges »regelmæssigt (at underrette) agenturet om deres behov for forsyning«. Artiklen er endelig i strid med Euratom-traktatens artikel 52, stk. 1, der fastlægger »princippet om lige adgang til forsyningskilderne«, i det omfang, de nationale producenter efter bestemmelsen er berettigede til at forhandle direkte med de respektive nationale brugere, i påkommende tilfælde efter ordre fra regeringerne, således som det havde været tilfældet i 30 år.

26 Desuden er artikel 5a absolut til hinder for, at agenturet kan udøve sin optionsret og sin eneret til at slutte kontrakter om leverancer inden for det system til samling af tilbud og ordrer, som er fastlagt i Euratom-traktaten, navnlig artikel 52, stk. 2,

litra b), og artikel 53, 55, 57, 60, 61 og 62. Agenturets mellemkomst efter artikel 60 må nemlig indebære, at det først udøver sin optionsret ved at indgå en købekontrakt [artikel 57, stk. 1, litra b), og artikel 57, stk. 2], og dernæst ved en ny kontrakt sælger de malme, som det har erhvervet, til brugerne [artikel 52, stk. 2, litra b), artikel 55 in fine og artikel 60, stk. 5]. Med andre ord tilsidesættes med artikel 5a det »grundlæggende princip, hvorefter der aldrig må skabes nogen direkte kontraktmæssig forbindelse mellem producenterne og Fællesskabets brugere af malme«. Sagsøgeren gør i denne henseende gældende, at selv under den forudsætning, at agenturet ikke benytter sig af sin optionsret, kan producenten i medfør af artikel 59, stk. 1, litra b), første sætning, kun afsætte den disponible produktion »uden for Fællesskabet«. Producenten kan således aldrig drive handel med en bruger i Fællesskabet.

27 Endvidere tager sagsøgeren afstand fra den fuldstændige sammenblanding af fællesmarkedet, hvor reglementet finder anvendelse, og hvor manglen på udbud af malme (produceret i Fællesskabet) er overvældende, og markedet udenfor, hvor udbuddet for øjeblikket overstiger efterspørgslen. Traktaten sondrer klart mellem disse to markeder ved at opstille princippet om fællesskabspræference. Således er fællesskabsproduktionen af malme forbeholdt Fællesskabets brugere og kan kun eksporteres i overensstemmelse med artikel 58 og artikel 59, stk. 1, litra b), når disse ikke har behov herfor. Derimod kan Fællesskabets brugere kun i medfør af Euratom-traktatens artikel 66 skaffe forsyninger fra lande uden for Fællesskabet, hvis Kommissionen godtgør, at produktionen i Fællesskabet er utilstrækkelig, eller at prisen er urimelig.

28 At der foreligger en fællesskabspræference til fordel for producenterne, bekræftes af det forhold, at traktatens artikel 60 udelukkende vedrører sammenholdelsen af tilbud og ordrer på produkter, »der hidrører fra Fællesskabet«, idet artiklen dels indgår i afdeling II i kapitel VI om malme og nukleart brændsel, der hidrører fra Fællesskabet, dels er rettet til de erhvervsdrivende. Artikel 60 fastlægger de nærmere regler for indgåelsen af enekontrakter mellem på den ene side agenturet og producenterne, på den anden side Fællesskabets brugere i overensstemmelse med

bestemmelserne i artikel 52, stk. 2, litra b), og artikel 55, 57 og 58, som udtrykkeligt kun handler om produkter, der hidrører fra Fællesskabet. Ligeledes bekræftes det ved traktatens artikel 61, der indgår i den nævnte afdeling II i kapitel VI, og hvorved det pålægges agenturet »at imødekomme alle ordrer«, at importen af uran kun er tilladt efter traktaten for at imødegå et utilstrækkeligt udbud i Fællesskabet. Forsyningen med malme eller nukleart brændsel fra lande uden for Fællesskabet kan nemlig kun forekomme under de betingelser, der opstilles i Euratom-traktatens artikel 64 om agenturets eneret til at slutte kontrakter om levering af malme, artikel 66, der fastlægger de betingelser, hvorunder brugerne har ret til direkte at slutte kontrakter om leverancer fra lande uden for Fællesskabet, og artikel 73 om kontrakter eller konventioner, der »også omfatter leverancer af produkter, der henhører under agenturets kompetence«.

29 Sagsøgeren gør desuden gældende, at den i Euratom-traktatens artikel 2, litra d), omhandlede forsyningsgaranti har til forudsætning, at uranproduktionssektoren beskyttes med henblik på at gøre Fællesskabet selvforsynende. Ifølge artikel 2, litra g), er det i øvrigt et mål for Fællesskabet at »sikre store afsætningsmuligheder«. Dertil kommer, at Fællesskabet efter artikel 2, litra c), skal »lette investeringer og, særligt ved at støtte virksomhedernes initiativ, sikre oprettelsen af sådanne væsentlige anlæg, som er nødvendige for kerneenergiens udvikling i Fællesskabet«. I Euratom-traktaten fastlægges derfor, navnlig i artikel 70, bestemmelser med henblik på at begunstige produktionen.

30 Sagsøgeren finder under disse omstændigheder, at den forenklede procedure, der er indført ved reglementets artikel 5a — ved at tilsidesætte agenturets enerettigheder og princippet om fællesskabspræference — er til hinder for, at de prisdannelsesmekanismer, der opstilles i traktaten, kan fungere. Sagsøgeren henleder i denne forbindelse opmærksomheden på, at priserne i medfør af artikel 67 skal fremkomme »ved at sammenholde tilbud og ordrer i overensstemmelse med de i artikel 60 anførte betingelser«.

31 Sagsøgeren hævder, at Kommissionen har medgivet, at den forenklede procedure til sammenholdelse af tilbud og ordrer, der er indført ved reglementets artikel 5a, ikke er forskriftsmæssig, ved at anerkende, at »det er givet, at agenturet ikke i øjeblikket følger den fremgangsmåde til sammenholdelse, som er fastlagt i traktatens artikel 60, [fordi] fremgangsmåden efter artikel 60 under de nuværende markedsbetingelser med store udbud ikke ville tjene noget formål«. Sagsøgeren bygger desuden på mødereferater fra forskellige møder i agenturets rådgivende udvalg, udarbejdet af et medlem af dette udvalg, J. Bettencourt, der er fuldmægtig i ENU, med henblik på at påvise, at agenturet ligeledes — som navnlig dets generaldirektør og dets vicegeneraldirektør har udtalt det — har erkendt, at agenturets monopol og reglerne om sammenholdelse af tilbud og ordrer på malme blev tilsidesat.

32 Efter at have redegjort for denne sags retlige ramme gør sagsøgeren dernæst gældende, at det i dette tilfælde ved traktatens regler pålægges at sikre afsætningen af selskabets produktion af naturligt uran, som er disponibelt til en rimelig pris.

33 Sagsøgeren gør gældende, at brugerne kun kan nægte at købe uran gennem agenturet og skaffe forsyninger fra lande uden fra Fællesskabet, hvis Kommissionen på deres anmodning har fastslået, at den forlangte pris var urimelig. Navnlig kræves det ikke i traktatens artikel 66 — for at fællesskabsproduktionen skal kunne drage fordel af et præferencesystem — at den pris, som forlanges af en fællesskabsproducent, er konkurrencedygtig, men blot, at den ikke er urimelig, dvs. at den står i »rimeligt forhold til kostprisen«. Kommissionen har i øvrigt ikke bestridt, at agenturet eller andre brugere aldrig har hævdet, at den af ENU forlangte pris var urimelig.

34 Under alle omstændigheder gør ENU gældende, at den forlangte pris — i modsætning til, hvad der hævdes i beslutningen — var fuldstændig konkurrencedygtig. Denne pris var den samme — hvis ikke lavere — som den pris, hvortil andre producenter i Fællesskabet solgte deres produktion til brugerne i deres respektive lande. Den af ENU forlangte pris i de flerårige leveringskontrakter, som selskabet forelagde for agenturet (tilbud om levering af uran af 8. oktober 1987, af 2. august

1989, af 10. december 1990 og af 4. januar 1991) var endog lavere end den gennemsnitspris, der blev benyttet af Fællesskabets brugere ved lignende kontrakter og offentliggjort i agenturets årlige beretning, som ENU's konkurrencedygtighed må skulle vurderes i forhold til.

35 Sagsøgeren bestrider Kommissionens anbringende, hvorefter denne sammenligning mellem sagsøgerens priser og de priser, som offentliggøres af agenturet, ikke skulle kunne godtgøre, at sagsøgerens tilbud var konkurrencedygtige, i det omfang, de af agenturet offentliggjorte priser var blevet fastlagt i tidligere indgåede flerårige kontrakter og derfor havde »historisk« karakter og var udtryk for en overpris i forhold til samtidige tilbud på markedet. Sagsøgeren gør gældende, at hvis der var tale om overpriser, kunne brugerne nemt genforhandle eller ophæve kontrakterne med hjemmel i traktatens artikel 64 og 66. Disse priser var i øvrigt blevet systematisk nedsat fra 28,25 ECU pr. pund i 1988 til 21,05 ECU i 1991, hvilket svarer til et fald på 25% på fire år. Et sådant fald i gennemsnitspriserne var ikke resultat af nye flerårige kontrakter, som var sjældent forekommende mellem 1987 og 1991, og som vedrørte en del af det årlige forbrug i Fællesskabet, der ikke var tilstrækkelig stor til mærkbart at kunne påvirke gennemsnitsprisen på uran.

36 Efter at have givet udtryk for, at de priser, som ENU tilbød i flerårige kontrakter, ikke oversteg dem, der var gældende på det europæiske marked for lignende kontrakter, fremfører sagsøgeren det klagepunkt, at Kommissionen sammenligner selskabets priser med dem, der er gældende for enkeltkontrakter, det være sig vedrørende en enkelt levering eller flere leveringer, som højst strækker sig over en periode på tolv måneder. Sådanne priser bør ikke tages i betragtning, når de vedrører lejlighedskøb, som ikke sikrer forsyningssikkerheden for den nukleare industri inden for Fællesskabet.

37 Desuden er disse priser dumpingpriser. I adskillige tilfælde drejer det sig om uran fra demonterede nukleare sprænghoveder. Kostprisen for dette uran er hverken kendt eller til at fastlægge. Mere generelt fremhæver ENU, at malmen, såvel under de flerårige kontrakter som på det såkaldte »spotmarked«, sælges til dumpingpris uden sammenhæng med den faktiske produktionsomkostning i tredjelande, hvor

der enten ikke er nogen indenlandsk afsætningsmulighed, eller hvor produktionen langt overstiger behovet. Dette er ikke blot tilfældet for uran, der eksporteres fra republikkerne i Samfundet af Uafhængige Stater (SNG), men ligeledes for det uran, der kommer fra Den Kinesiske Folkerepublik og fra visse afrikanske lande.

38 Endelig understreger sagsøgeren, at den nævnte uranimport navnlig fra republikkerne i SNG finder sted — som også indrømmet af agenturet i dettes årlige beretninger — »ved hjælp af mellemmænd« i strid med traktatens og reglementets bestemmelser, hvorefter udelukkende direkte forhandling mellem producenterne og brugerne er tilladt.

39 Under disse omstændigheder er Kommissionens påstande om den af ENU tilbudte uranpris så meget desto mere grundløse, som ENU har accepteret inden for rammerne af den »særlige ordning« at sælge sit uran til en pris, der svarer til »producentens pristalsregulerede kostpris plus 10%«. Sagsøgeren hævder, at denne pris er »omkring en tredjedel lavere end virksomhedens samlede kostpris og meget lavere ... end de priser, til hvilke Fællesskabets brugere kunne importere uran inden for de flerårige kontrakter«. Sagsøgeren slutter heraf, at agenturet var i stand til at videresælge det portugisiske uran med fortjeneste og ikke med tab. Under alle omstændigheder tager sagsøgeren afstand fra Kommissionens anbringende om, at agenturet ikke havde økonomisk mulighed for at købe portugisisk uran. Sagsøgeren henleder i denne forbindelse opmærksomheden på, at agenturet i traktaten tillægges optionsret og bemyndiges til at fremskaffe de nødvendige ressourcer til udøvelse af denne kompetence under de betingelser, der fastlægges i artikel VII i agenturets vedtægter.

40 Kommissionen tager afstand fra alle sagsøgerens anbringender. Den afviser sagsøgerens fortolkning af den forsyningsordning, der er gennemført ved traktatens kapitel VI. Den henleder først opmærksomheden på, at traktatens ordning bygger på agenturets monopol, idet agenturet, som det udtrykkes i artikel 52, har optionsret til produktionen inden for Fællesskabet samt eneret til at afslutte kontrakter om leverancer af malme og nukleart brændsel. Imidlertid er agenturet ikke forpligtet til

at udøve sin optionsret. Herom vidner navnlig traktatens artikel 59, stk. 1, hvori muligheden af, at agenturet ikke udøver denne rettighed, forudses.

41 I artikel 60 fastlægges følgende procedure til sammenholdelse af tilbud og forespørgsler. Brugerne underretter regelmæssigt agenturet om deres behov for malme eller nukleart brændsel, bl.a. med specifikation af oprindelsessteder og prisbetingelser, som de ønsker skal indgå i kontrakten. Producenterne underretter regelmæssigt agenturet om de tilbud, som de er i stand til at afgive. Agenturet giver dernæst brugerne meddelelse om de tilbud og omfanget af de forespørgsler, det har modtaget, og opfordrer dem til at afgive ordrer. Hvis agenturet ikke kan efterkomme alle ordrer, fordeler det leverancerne i forhold til ordrerne. Under denne sammenholdelsesprocedure indgår agenturet to kontrakter: den første med producenten under udøvelse af sin optionsret, og den anden med brugeren i overensstemmelse med agenturets eneret til at afslutte kontrakter.

42 I medfør af traktatens artikel 65, stk. 1, finder den i artikel 60 fastlagte procedure til sammenholdelse af tilbud og ordrer ligeledes anvendelse på brugernes ordrer og på kontrakter mellem brugerne og agenturet vedrørende levering af malme, der hidrører fra lande uden for Fællesskabet.

43 Dette understøttes af det forhold, at »oprindelsessted« i artikel 60, stk. 1, nævnes før anvendelse, tidspunkter for levering og prisbetingelser i den opregning af specifikationer, som brugerne skal fremkomme med, når de regelmæssigt underretter agenturet om deres behov. Denne rækkefølge skyldes den omstændighed, at adskillige brugere har afgørende indflydelse på de selskaber, der driver minedrift, som undertiden er 100% ejet af brugerne, der derfor foretrækker »deres« oprindelsessted, hvad enten dette ligger inden for eller uden for Fællesskabet. Det er udelukkende »i det tilfælde, hvor ordrerne ikke kan efterkommes, fordi leveringsstederne

viser sig at udgøre 'juridiske eller materielle forhold ... til hinder herfor' (traktatens artikel 61), at agenturet som fastlagt i artikel 65, stk. 2, kan 'bestemme leverancernes geografiske oprindelse, for så vidt det sikrer brugeren mindst lige så fordelagtige vilkår som de i ordren angivne'«.

44 I denne forbindelse forkaster Kommissionen de klagepunkter, som sagsøgeren har rejst vedrørende den forenklede procedure i reglementets artikel 5a. Kommissionen gør for det første gældende, at denne artikel er blevet forskriftsmæssigt indsat i reglementet ved forordningen af 15. juli 1975, som — i modsætning til, hvad sagsøgeren hævder — er blevet godkendt af Kommissionen.

45 Kommissionen gør om realiteten gældende, at de vilkår for sammenholdelse af tilbud og ordrer, som i medfør af traktatens artikel 60, stk. 6, skal fastsættes i et af agenturet udfærdiget reglement, afhænger af markedsforholdene. Under de nuværende betingelser, hvor markedet er mættet — hvilket langtfra var tilfældet i 1957 — er den procedure til sammenholdelse, som fastlægges i artikel 60, stk. 1-5, næppe hensigtsmæssig, eftersom brugernes ordrer uden vanskelighed kan efterkommes. Dette er forklaringen på, at agenturet ikke følger sammenholdelsesproceduren i artikel 60. Den væsentligste forskel mellem denne procedure og den forenklede procedure, der er indført ved artikel 5a i reglementet, er det forhold, at de to kontrakter i artikel 60 — den ene mellem producenten og agenturet og den anden mellem agenturet og brugeren — under den forenklede procedure slås sammen til en enkelt tresidig kontrakt mellem producenten, agenturet og brugeren. Som medunderskriver af kontrakten sammen med producenten og brugeren udøver agenturet sin optionsret og sin eneret til at afslutte kontrakterne. Kommissionen understreger, at kontrakten er uden retsvirkning, hvis agenturet nægter at afslutte den.

46 Endelig hævder Kommissionen, at den aldrig har udtalt, at bestemmelserne i reglementet skulle være ulovlige. Den benægter, at tjenestemænd i Kommissionen eller agenturet skulle være kommet med udtalelser, der rejser tvivl om nævnte reglementets gyldighed. Desuden fastslår Kommissionen, at sådanne udtalelser under alle omstændigheder ikke er bindende for Kommissionen.

47 Under disse omstændigheder finder Kommissionen, at den har fulgt traktatens bestemmelser, der ikke pålægger nogen fællesskabspræference til fordel for Fællesskabets producenter, ved at afvise ENU's anmodning om at bringe forsyningen af brugerne fra lande uden for Fællesskabet til ophør, eftersom ENU's produktion var disponibel.

48 Kommissionen tager navnlig afstand fra alle sagsøgerens anbringender vedrørende priserne. Den gør for det første gældende, at priserne efter agenturets årlige beretning, som sagsøgeren sammenligner med sine egne priser, i virkeligheden svarer til gennemsnitsprisen for leverancer, der er gennemført i det år, som beretningen vedrører, til opfyldelse af flerårige kontrakter, som er indgået adskillige år tidligere, og ikke til de priser, der er fastlagt i flerårige kontrakter indgået i det pågældende år, idet disse priser på grund af konjunkturerne er mærkbart lavere.

49 Kommissionen hævder, at de af ENU forlangte priser var mærkbart langt højere end de priser, som efter agenturets fortrolige oplysninger til sagen var fastlagt i de seksten flerårige kontrakter, der blev indgået i 1987, 1988 og 1991, og end den årlige gennemsnitspris, der var gældende for løbende kontrakter af denne art.

50 Hvad angår de påståede dumpingmetoder, er Kommissionen ikke enig i, at en sådan metode — såfremt den blev bevist — ville udgør en hindring af juridisk karakter som bestemt i traktatens artikel 61, hvorefter agenturet er forpligtet til »at imødekomme alle ordrer, medmindre juridiske eller materielle forhold er til hinder herfor«. I medfør af bestemmelserne i Euratom-traktatens artikel 61 sammenholdt med artikel 60 og 65 kan agenturet modsætte sig, at sådanne kontrakter bliver afsluttet. Agenturet skal imidlertid ligeledes inden for de i artikel 61 fastlagte grænser overvåge, at Fællesskabets brugere kan drage fordel af gunstige konjunkturer.

51 Hvad nærmere angår de østeuropæiske priser henviser Kommissionen til artikel 14 i aftalen mellem EØF, Euratom og USSR om handel og handelsmæssigt og økonomisk samarbejde, godkendt ved Kommissionens afgørelse 90/117/Euratom af 27. februar 1990 (EFT L 68, s. 2) hvor det i afsnittet om atomenergi bestemmes, at vareudvekslingen mellem de kontraherende parter skal finde sted til priser svarende til markedspriserne. Agenturet har under disse betingelser modsat sig indgåelsen af visse kontrakter om levering af naturligt uran fra SNG til priser, der lå lavere end markedsprisen (se bl.a. Kommissionens beslutning 94/95/Euratom og 94/285/Euratom af 4.2.1994 og 21.2.1994 om anvendelse af traktatens artikel 53, stk. 2, i KLE-sagen, henholdsvis EFT L 48, s. 45, og EFT L 122, s. 30).

52 Kommissionen tilkendegiver i øvrigt, at hverken sagsøgeren eller nogen anden uranproducent inden for Fællesskabet har klaget til agenturet eller Kommissionen over mulige dumpingtilfælde efter anlæg af denne sag.

53 Når henses til, at sagsøgerens priser ikke er konkurrencedygtige, er det under disse omstændigheder Kommissionens opfattelse, at en efterkommelse af ENU's krav ville svare til, at agenturet og fællesskabsbudgettet skulle bære »udgiften til en støtte til ENU svarende til forskellen mellem den af selskabet forlangte pris og markedsprisen«.

Rettens bemærkninger

54 Hvorvidt Kommissionens afslag på den anmodning, som ENU i medfør af traktatens artikel 53, stk. 2, har fremsat om afsætningsgaranti for sin uranproduktion, er forskriftsmæssigt, må vurderes på baggrund af traktatens bestemmelser. Rent konkret anmodede sagsøgeren i det væsentlige om, at agenturet skulle udøve sin optionsret til selskabets produktion og i påkommende tilfælde pålægge Fællesskabets

brugere at aftage denne produktion ved at gøre brug af sin eneret til at afslutte kontrakter om leverancer af malme i medfør af traktatens artikel 52.

55 Indledningsvis må man derfor undersøge de garantier, der ydes fællesskabsproducenter af malme eller nukleart brændstof inden for rammerne af den forsyningsordning, der er fastlagt ved Euratom-traktatens kapitel VI.

56 Uanset hvorledes reglementets nærmere regler til sammenholdelse af tilbud og ordrer er udformet, skal spørgsmålet om, hvorvidt Kommissionens afslag på ENU's anmodning var forskriftsmæssigt, nemlig vurderes i forhold til det forsyningssystem, der er fastlagt i traktatens bestemmelser, som sagsøgeren i øvrigt støtter sig på. Dette svarer til Domstolens praksis, hvor det i den nævnte dom af 14. december 1971, Kommissionen mod Frankrig, præmis 43, blev kendt for ret, at »den omstændighed, at benyttelsen af de i traktaten omhandlede forsyningsmekanismer måske på grund af markedsforholdene er forekommet mindre nødvendig i et givet tidsrum, ikke [er] nok til at fratage bestemmelserne om disse mekanismer deres bindende virkning«. I øvrigt bygger Domstolen i sin afgørelse af 14. november 1978 truffet i medfør af Euratom-traktatens artikel 103 på de særlige beføjelser, som bestemmelserne i kapitel VI tillægger Fællesskabet, når den understreger, »med hvilken omhu man i traktaten præcist og bindende har villet fastlægge den eneret, Fællesskabet har med hensyn til forsyningen med nukleare materialer, både i forholdet indadtil og udadtil« (afgørelse 1/78, Sml. s. 2151, punkt 14).

57 Indledningsvis må det forsyningssystem, som er gennemført ved traktatens kapitel VI, derfor underkastes en analyse i lyset af de mål, som er fastlagt for Fællesskabet. Det fremgår i denne forbindelse af traktatens opbygning, at agenturets opgave består i at sikre et af de væsentlige formål, som denne traktat i artikel 2, litra d), har tillagt Fællesskabet, nemlig forsyningssikkerheden efter princippet i traktatens artikel 52, stk. 1, om lige adgang til forsyningskilderne. Dette fremgår klart af traktatens artikel 51, stk. 2, litra b), hvorefter der oprettes et specialorgan udtrykkeligt med dette formål og i princippet tillagt enerettigheder med henblik på at sikre en

regelmæssig og ligelig forsyning med malme og nukleart brændsel såvel fra Fællesskabet som fra tredjelande til Fællesskabets brugere. I medfør af denne bestemmelse skal agenturet nemlig gennemføre en forsyningsordning og har — for at kunne udføre sin opgave — optionsret til malme, udgangsmaterialer og specielle fissile materialer, produceret på medlemsstaternes områder, og ligeledes eneret til at afslutte kontrakter om leverancer af disse produkter, uanset om de hidrører fra områder inden for eller uden for Fællesskabet.

58 Den fælles forsyningspolitik, som skal gennemføres i medfør af artikel 52, stk. 1, og hvorom visse nærmere regler fastlægges i afdeling V (artikel 70, 71 og 72) i kapitel VI om forsyning, vedrører i det væsentlige prospekteringen, og dens gennemførelse er direkte betroet Kommissionen eller Rådet. Agenturets rolle begrænses i denne afdeling til det rent handelsmæssige. I medfør af artikel 72, stk. 1, kan agenturet blot »af de disponible mængder inden for eller uden for Fællesskabet ... oprette sådanne kommercielle lagre, som er nødvendige for at lette Fællesskabets forsyning eller løbende leverancer«. Ifølge artikel 72, stk. 2, kan Kommissionen »i givet fald beslutte at oprette sikkerhedslagre«.

59 Det fremgår således klart, at agenturets opgaver indskrænker sig til at gennemføre den forsyningsordning, der opstilles i traktatens kapitel VI. Ved kapitel VI tillægges der således — under fastlagte betingelser — agenturet de nævnte enerettigheder med det præcise formål at gøre det muligt for agenturet at garantere forsyningssikkerheden vedrørende malme, udgangsmaterialer og specielle fissile materialer. Dette gælder uanset, at agenturet under udførelsen af sin opgave med at sikre den regelmæssige og ligelige forsyning af alle Fællesskabets brugere i påkommende tilfælde kan skulle tage producenternes interesser i betragtning i overensstemmelse med traktatens samlede mål, og navnlig med de mål, der vedrører oprettelsen af sådanne væsentlige anlæg, som er nødvendige for kerneenergiens udvikling i Fællesskabet og for sikkerheden for gode afsætningsmuligheder, som fastlagt i den af sagsøgeren påberåbte artikel 2, litra c) og g), i traktaten, og hvis konkrete virkeliggørelse nærmere er fastlagt dels i kapitel IV og V om investeringer og fællesfore-

tagender, dels i kapitel IX om det nukleare fællesmarked. Under gennemførelsen af det i traktatens kapitel VI opstillede forsyningssystem kan fællesskabsproducenternes interesser imidlertid kun beskyttes i forbindelse med opfyldelsen af de krav, der vedrører forsyningssikkerheden.

60 I denne forbindelse må det fastslås, at forsyningsordningen udelukkende knæsætter princippet om præference for Fællesskabets brugere i overensstemmelse med den nævnte artikel 2, litra d), i traktaten, og ikke sikrer afsætningen af produktionen af malme i Fællesskabet. Overholdelsen af princippet om præference for Fællesskabets brugere sikres ved hjælp af agenturets optionsret som hjemlet i artikel 52, stk. 2, litra b), om overtagelsen af ejendomsretten til det uran, der er produceret i Fællesskabet. I medfør af traktatens artikel 57 gennemføres denne optionsret principielt ved, at der indgås kontrakter med producenterne. Som hovedregel er enhver producent nemlig ifølge denne artikel forpligtet til at tilbyde agenturet de malme eller nukleare brændstoffer, som han producerer på medlemsstaternes områder. Det er kun, når »agenturet ikke benytter sig af sin optionsret til hele produktionen eller en del af den, [at] producenten ... efter Kommissionens beslutning [kan] afsætte den disponible produktion uden for Fællesskabet på betingelse af, at han ikke yder gunstigere vilkår end dem, der indeholdtes i det tidligere tilbud til agenturet«, som det fastlægges i traktatens artikel 59, litra b).

61 I modsætning hertil indeholder traktaten ikke nogen bestemmelse, der udtrykkeligt eller implicit garanterer en præference for afsætningen af den produktion, der hidrører fra Fællesskabet. Tværtimod sondres der ikke efter produkternes oprindelsessted i det system, hvor de tilbud, der hidrører fra fællesskabsproducenter, og de ordrer, der hidrører fra Fællesskabets brugere, centraliseres hos agenturet, således at dette kan sikre en regelmæssig og ligelig forsyning af alle brugerne. I artikel 65, stk. 1, i traktaten, bestemmes det nemlig, at artikel 60 vedrørende en fremgangsmåde til sammenholdelse af tilbud og forespørgsler »finder anvendelse på brugernes ordrer og på kontrakter mellem brugerne og agenturet vedrørende levering af malme, udgangsmaterialer eller specielle fissile materialer, der hidrører fra lande uden for Fællesskabet«.

62 I modsætning til, hvad sagsøgeren gør gældende, finder den forpligtelse, som ved traktatens artikel 60, stk. 1, pålægges Fællesskabets brugere, til at underrette agenturet om deres behov for forsyning, med specifikation — blandt de enkelt led i de påtænkte leveringskontrakter — navnlig af oprindelsesstedet, følgelig også anvendelse for så vidt angår de produkter, der ikke hidrører fra Fællesskabet, og som således som hovedregel er underlagt de samme regler for sammenholdelse af tilbud og forespørgsler som produkter fra Fællesskabet. I medfør af traktatens artikel 65, stk. 2, kan agenturet kun bestemme leverancernes geografiske oprindelse, for så vidt det sikrer brugeren mindst lige så fordelagtige vilkår som de i ordren angivne. Desuden er agenturet i medfør af artikel 61, stk. 1, forpligtet til at imødekomme alle ordrer, medmindre juridiske eller materielle forhold er til hinder herfor, og hvis sådanne forhold ikke foreligger, er agenturet ikke bemyndiget til at modsætte sig importen af malme til en mere konkurrencedygtig pris for at sikre afsætningen af fællesskabsproduktionen til en højere pris, selv såfremt denne pris ikke er urimelig som anført i artikel 66. Det er i denne sammenhæng, man må fortolke Euratomtraktatens artikel 59, som udtrykkeligt opstiller den hypotese, at agenturet ikke benytter sig af sin optionsret til hele produktionen eller en del heraf, og således fastslår, at agenturet ikke er forpligtet til at sikre afsætningen af malme og nukleart brændstof, der hidrører fra Fællesskabet, og hvorom underretning om tilbud i medfør af artikel 60, stk. 2, er tilgået agenturet.

63 ENU's påstand om, at traktaten sikrer afsætningen af produkter fra Fællesskabet, der udbydes til en »rimelig« pris, i det omfang, det udelukkende er tilladt brugerne at skaffe forsyninger fra lande uden for Fællesskabet under de betingelser, der fastlægges i traktatens artikel 66, dvs. når produktionen i Fællesskabet er utilstrækkelig, eller de priser, som producenterne i Fællesskabet forlanger, er »urimelige«, kan ikke tages til følge. Traktatens artikel 66 afgrænser nemlig de tilfælde, i hvilke det netop er tilladt at afvige fra den i traktatens artikel 60 omhandlede gældende fremgangsmåde, hvorefter tilbud og forespørgsler skal sammenholdes, så at agenturet kan udøve sine enerettigheder med henblik på at sikre forsyningssikkerheden. Ifølge artikel 66 er enhver indgriben fra agenturets side udelukket. Det bestemmes i det væsentlige, at hvis Kommissionen fastslår, at agenturet ikke er i stand til inden for en rimelig frist at levere til brugerne eller kun kan gøre det til urimelige priser, har brugerne ret til direkte at slutte kontrakter om leverancer, der hidrører fra lande uden for Fællesskabet, en ret, der gives for en periode af et år og kan fornys. Det følger af opbygningen af kapitel VI, at det særligt fremhævede kriterium —

»urimelige« priser — i artikel 66, som afgrænser anvendelsesområdet for en fremgangsmåde, der skal anvendes som undtagelse, ikke efter traktatens system kan fortolkes som værende indsat ligeledes med henblik på at sikre en præference for fællesskabsprodukterne inden for rammerne af den almindeligt gældende fremgangsmåde, der er fastlagt i artikel 60. Dertil kommer, at sagsøgerens påstand, hvorefter import af malme eller andet nukleart brændstof er omfattet af den i artikel 66 fastlagte fremgangsmåde, der udelukker enhver kompetence for agenturet, er uforenelig med de under det foregående punkt undersøgte bestemmelser i artikel 52, stk. 2, litra b), artikel 60, 61, 64 og 65, hvorefter agenturet i princippet har eneret til at afslutte sådanne kontrakter, og hvor agenturets beføjelser under udøvelsen af denne eneret afgrænses.

64 Desuden er det sammenholdelsen af tilbud og ordrer — efter artikel 60 for så vidt angår levering af malme og andre nukleare brændstoffer uden hensyn til oprindelsessted (se præmis 61 og 62) — som i almindelighed fører til prisfastlæggelsen i overensstemmelse med reglen om udbud og efterspørgsel, og uden at agenturet på nogen måde har kunnet indvirke på prisniveauet. I traktatens artikel 67 bestemmes det nemlig, at »med de i denne traktat fastsatte undtagelser fremkommer priserne ved at sammenholde tilbud og ordrer i overensstemmelse med de i artikel 60 anførte betingelser, som medlemsstaterne ikke kan tilsidesætte gennem nationale forskrifter«. I denne henseende har agenturet i medfør af artikel 69, stk. 2, i Euratom-traktaten udelukkende mulighed for at foreslå brugerne en prisjustering og ikke at pålægge dem den. Inden for denne ramme kan agenturet således kun modsætte sig import af malme eller andre nukleare brændstoffer til lavere priser end dem, som producenterne i Fællesskabet forlanger, hvis denne import kan hindre gennemførelsen af traktatens formål, ikke mindst ved indvirken på forsyningskilderne. En sådan risiko kan navnlig antages at være et juridisk forhold til hinder for at imødekomme en ordre som omhandlet i den nævnte artikel 61, stk. 1, i traktaten. Denne risiko ville løse agenturet fra dets forpligtelse til at efterkomme alle ordrer eller afslutte alle kontrakter, som forelægges det, i praksis inden for rammerne af den forenklede fremgangsmåde, der er gennemført ved artikel 5a i reglementet, uanset produkternes oprindelsessted, når de tilbydes til en gunstigere pris. Det bekræftes således af de prisfastsættelsesmekanismer, der er opstillet i traktaten inden for rammerne af forsyningsordningen, at malme og andre nukleare brændstoffer, der hidrører fra Fællesskabet, ikke kan indrømmes nogen præferencer, når de udbydes til priser, der er højere end verdensmarkedspriserne, såfremt der ikke

foreligger særlige omstændigheder, som kan hindre, at de mål, som forfølges i traktatens kapitel VI, kan gennemføres, medmindre Rådet griber ind i medfør af traktatens artikel 69.

65 Dertil kommer, at sagsøgerens fortolkning af de nævnte traktatbestemmelser ville skade de virksomheder i Fællesskabet, der anvender nukleare produkter, og bremse deres udvikling i strid med den opgave, som ifølge traktatens artikel 1 er pålagt Fællesskabet, idet denne fortolkning ville føre til, at den samlede fællesskabsproduktion forlods systematisk skulle afsættes til priser, der stod i »rimeligt forhold til kostprisen«, før import af nukleare brændstoffer til priser, som brugerne fandt mere fordelagtige, kunne tillades. Af alle disse grunde strider anerkendelsen af en systematisk fællesskabspræference for producenter af nukleare malme mod traktatens formål.

66 Det fremgår heraf, at tilbud fra producenter i Fællesskabet i almindelighed inden for traktatens system konkurrerer med tilbud, der hidrører fra lande uden for Fællesskabet. I modsætning til, hvad sagsøgeren gør gældende, følger heraf, at agenturet ikke har beføjelse til at udøve sin optionsret, når den pris, som fællesskabsproducenten forlanger, er for høj til at sikre dennes afsætningsmuligheder på markedet, når der ikke foreligger særlige omstændigheder, der kan være til hinder for opnåelsen af traktatens mål. »Med de i denne traktat fastsatte undtagelser« er det i øvrigt ifølge den prisfastsættelsesordning, der er fastlagt i traktatens kapitel VI, principielt ikke tilladt at pålægge brugerne at købe malme, der hidrører fra Fællesskabet, til en højere pris end markedsprisen, der fremkommer ved at sammenholde tilbud og ordrer. Heraf følger rent konkret, at agenturet kun i påkommende tilfælde — når der ikke foreligger juridiske forhold som nævnt i artikel 61, stk. 1, i traktaten til hinder for, at en ordre imødekommes — kan gøre fællesskabspræferencen for producenter i Fællesskabet gældende, og med dette formål modsætte sig en import, hvis den pris, som forlanges af fællesskabsproducenterne, svarer til eller er lavere end den, som agenturet enten er blevet underrettet om gennem brugerens ordre efter den fremgangsmåde, der er fastlagt i traktatens artikel 60, stk. 1-5, eller i praksis i den kontrakt, som forinden indgåelse forelægges agenturet til underskrift i

medfør af reglementets artikel 5a, eller såfremt deres tilbud indeholder sådanne fordele, at de for brugeren kan opveje en eventuel prisforskel.

67 Det bemærkes desuden, at selv under den forudsætning, at agenturet har bemyndigelse til at udøve sin optionsret til de malme, der er produceret i Fællesskabet — når disse udbydes til priser, der for brugerne er lige så fordelagtige som konkurrenternes, navnlig hvad angår malme, som hidrører fra lande uden for Fællesskabet — er agenturet imidlertid ikke forpligtet til at give afsætningen af fællesskabsproduktionen fortrinsret, når den forsyningsordning, der er fastlagt i traktaten, som allerede påvist (se præmis 61 og 62) ikke indeholder noget princip om fællesskabspræference for producenterne. Agenturet kan navnlig kun udøve sine enerettigheder med henblik på at afsætte naturligt uran, der udbydes af en fællesskabsproducent, og således sikre, at denne kan opretholde driften af sin virksomhed inden for Fællesskabets område, i forbindelse med, at de mål, der er fastlagt i traktaten, forfølges. Når det drejer sig om afgørelser vedrørende den økonomiske politik og handelspolitikken såvel som atompolitikken har agenturet under udøvelsen af sine beføjelser vide skønsbeføjelser. Under disse betingelser er Rettens prøvelsesret under alle omstændigheder begrænset til at vedrøre et åbenbart fejlagtigt skøn eller magtfordrejning (se bl.a. Domstolens dom af 5.10.1994, sag C-280/93, Tyskland mod Rådet, Sml. I, s. 4973, præmis 51 samt 89, 90 og 91).

68 Ligeledes åbner de bestemmelser i kapitel VI, hvorefter man kan fravige den ved traktaten fastlagte handelsmekanisme til sammenholdelse af tilbud og ordrer (se præmis 62, 63 og 64), blot en mulighed for agenturet og Kommissionen eller for Rådet. For især at kunne sikre den geografiske spredning af forsyningskilderne uden for Fællesskabet har agenturet således en skønsmæssig beføjelse til at modsætte sig visse tilfælde af uranimport, som ville være til hinder for denne spredning, idet agenturet kan udnytte sin eneret til at afslutte kontrakter om leverancer af malme og andre nukleare brændstoffer af hensyn til forsyningssikkerheden og efter princippet om lige adgang til forsyningskilderne i overensstemmelse med den opgave, som er tillagt agenturet i traktaten. Det samme gælder Kommissionens beføjelse under anvendelsen af den nævnte artikel 72, stk. 2, i traktaten, hvor denne institution bemyndiges til at beslutte at oprette sikkerhedslagre, idet de nærmere retningslinjer for disse lagres finansiering skal godkendes af Rådet. Endelig har

Rådet mulighed for i medfør af traktatens artikel 69 at fastsætte priser som en undtagelse fra artikel 67's bestemmelser om en handelsmekanisme til fastlæggelse af priserne bygget på sammenholdelse af tilbud og ordrer i overensstemmelse med de i artikel 60 anførte betingelser.

69 Når henses til den netop beskrevne retlige ramme og i betragtning af de mål, som traktaten forfølger, bemærkes, at sagsøgeren i denne sag ikke påberåber sig nogen særlig omstændighed, som dels kan udgøre et juridisk forhold til hinder for, at Fællesskabets brugere kan få forsyninger af malme, der hidrører fra lande uden for Fællesskabet, dels kan føre til, at agenturet pålægges at udøve sin optionsret til sagsøgerens produktion. I denne henseende har agenturet og Kommissionen ikke overskredet grænserne for deres skønsmæssige beføjelse ved at vurdere, at de af ENU påberåbte trusler, der hviler over den fortsatte drift af sagsøgerens miner med naturligt uran, hvis produktion udgør omkring 1,5% af forbruget i Fællesskabet, ikke er til hinder for, at agenturet kan sikre regelmæssig og ligelig forsyning til Fællesskabets brugere.

70 Hvad nærmere angår sagsøgerens anbringende, hvorefter visse tilbud fra lande uden for Fællesskabet nærmer sig dumping, bemærkes, at Euratom-traktaten ikke indeholder nogen særlig bestemmelse, som sammenkæder den i Euratom-traktatens kapitel VI gennemførte forsyningsordning med de foranstaltninger, som retter sig mod dumping inden for området vedrørende nukleare forsyningskilder. Under disse omstændigheder kan man ikke på forhånd udelukke, at antidumpingbestemmelserne i EF-traktaten kan finde anvendelse på atomenergisektoren. Som Domstolen har kendt for ret i sin nævnte afgørelse af 14. november 1978 truffet i medfør af Euratom-traktatens artikel 103 (punkt 15), fremstår Euratom-traktatens bestemmelser nemlig »set i sammenhæng med traktaten om oprettelsen af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab ... kun som et udtryk for, at der på et stærkt specialiseret området er gennemført retsinstitutter, som ligger til grund for opbygningen af det almindelige fællesmarked ... Euratom-traktaten tager — ligesom EØF-traktaten — sigte på inden for sit saglige anvendelsesområde at skabe et homogent økonomisk område«. Det bemærkes, at sagsøgeren ikke for Kommissionen har fremsat nogen klage over de påståede dumpingtilfælde, og at sagsøgeren ikke i denne sag er fremkommet med nøjagtige oplysninger til støtte for sine anbringender. Under alle omstændigheder falder sådanne anbringender i øvrigt

uden for rammerne af nærværende retssag, som udelukkende vedrører annullationen af Kommissionens afgørelse i medfør af traktatens artikel 53, og som ikke er forbundet med en procedure til undersøgelse af en klage på dumpingområdet.

71 Under disse omstændigheder kan Retten kun fastslå, at Kommissionens afslag på at efterkomme sagsøgerens anmodning om, at agenturet udøver sin optionsret og sin eneret til at afslutte kontrakter om leverancer af malme, således at sagsøgerens uranproduktion sikres afsætning, ikke på nogen måde er uretmæssigt, når henses til det forsyningssystem, der er indført ved traktaten, uden at det er nødvendigt at tage stilling til, hvorvidt den forenklede fremgangsmåde til sammenholdelse af tilbud og ordrer, som er fastlagt i reglementets artikel 5a, er lovlig.

72 Når henses til disse betragtninger, er sagsøgerens argumentation, hvorefter den forenklede fremgangsmåde, som er indført ved reglementets artikel 5a, påstås at være ulovlig, nemlig uden relevans, eftersom afgørelsen af nærværende sag udelukkende afhænger af spørgsmålet om, hvorvidt traktatens bestemmelser skal fortolkes således, at de forpligter agenturet og/eller Kommissionen til at sikre, at det naturlige uran, som ENU udbyder, kan afsættes. Det følger af det ovenfor anførte, at agenturet og Kommissionen hverken var forpligtede til eller havde ret til at sikre afsætningen af denne produktion til en højere pris end markedsprisen i lignende kontrakter, når der ikke forelå særlige forhold, der kunne begrunde en afvigelse fra traktatens forsyningsordning. Selv såfremt ENU havde været i stand til i en kort periode at tilbyde sin produktion til en pris, der var mindst lige så gunstig som visse af selskabets konkurrenters, hvilket ikke er bevist, har agenturet og Kommissionen under alle omstændigheder ikke overskredet grænserne for deres skønsmæssige beføjelse ved ikke at sikre sagsøgeren afsætningsmuligheder, således som Retten har fastslået det (se præmis 69).

73 Såfremt sagsøgerens argumentation vedrørende artikel 5 og nærmere bestemt artikel 5a i agenturets reglement havde været relevant, kan Rettens kontrol af, om de forenklede fremgangsmåder til sammenholdelse af tilbud og ordrer efter disse

artikler er forskriftsmæssige under alle omstændigheder ikke føre til, at der træffes en anden afgørelse vedrørende sagsøgerens påstande. Disse forenklede fremgangsmåder opfylder nemlig det mål, som er fastlagt i bestemmelserne i traktatens artikel 60, og i almindelighed i den forsyningsordning, som er oprettet i kapitel VI, der tilsigter at sikre Fællesskabets brugere forsyning med nukleare produkter til markedspriser. Navnlig kan det forhold, at der er indført en forenklet fremgangsmåde, som adskiller sig fra den centraliserede fremgangsmåde til sammenholdelse af tilbud og ordrer i artikel 60, stk. 1-5, forklares ved udviklingen i konjunkturerne, som var kendetegnet ved flere tilbud end ordrer, hvilket gjorde en sådan centralisering nytteløs. Fremgangsmåden tager højde for denne markedsudvikling i overensstemmelse med formålet med den forsyningsordning, som ifølge traktaten skal iværksættes af agenturet (se generaladvokat Roemer's forslag til afgørelse i den nævnte sag Kommissionen mod Frankrig, Sml. 1971, s. 303, på s. 312 og 313, org. ref.: Rec. s. 1023, på s. 1032).

Retten bemærker i øvrigt, at den forenklede fremgangsmåde i artikel 5a, hvorefter brugerne kan forhandle kontrakter om leverancer direkte med de valgte producenter, dog ikke fratager agenturet dets enerettigheder, som under alle omstændigheder efter traktaten skal udøves i overensstemmelse med de markedsøkonomiske regler. Det bestemmes nemlig i denne artikel, at den kontrakt, der frit er forhandlet mellem de erhvervsdrivende »ti arbejdsdage forinden [skal] forelægges agenturet til underskrift« med henblik på kontraktens indgåelse, og at agenturet »skal udtale sig inden ti0 arbejdsdage efter modtagelse af kontrakten enten ved at indgå eller ved at afvise den«. For at give agenturet mulighed for effektivt at udøve sine beføjelser fastlægger samme artikel, hvad enhver leveringskontrakt, som forelægges agenturet, nødvendigvis i det mindste skal indeholde. Den forenklede fremgangsmåde efter reglementets artikel 5a er således i overensstemmelse med traktatens forsyningsordning.

74 Heraf følger, at påstanden om annullation af Kommissionens afslag på sagsøgerens anmodning om med hjemmel i de mekanismer, der er indført ved traktatens kapitel VI, at sikre afsætningen af sagsøgerens uranproduktion, ikke kan tages til følge.

B — *Anmodningen om anvendelse den »særlige ordning«*

Sammenfatning af parternes argumenter

75 Sagsøgeren har ligeledes nedlagt påstand om, at beslutningen annulleres, for så vidt som sagsøgerens anmodning om anvendelse af den »særlige ordning« afvises. Sagsøgeren understreger indledningsvis, at denne ordning oplyser brugerne om, at såvel traktaten som reglementet bemyndiger agenturet til at forpligte dem til at købe ENU's uran til den pris, som selskabet havde accepteret inden for rammerne af den såkaldte »særlige ordning«. I medfør af artikel 5a, litra f) og g) i reglementet er agenturet nemlig bemyndiget til at afvise at afslutte kontrakter ved begrundet beslutning. I så henseende er det tilstrækkeligt, at agenturet påberåber sig traktatens artikel 66, hvorefter brugerne ikke kan importere uran, når agenturet råder over denne malm til en ikke urimelig pris, hvilket var tilfældet med ENU's produktion. Da de således ikke kunne forsyne sig fra lande uden for Fællesskabet, hvorfra omkring 70% af forbruget i Fællesskabet hidrører, kunne brugerne ikke afslå at købe den uran, som blev tilbudt af ENU.

76 I øvrigt gør sagsøgeren i første række gældende, at agenturet var forpligtet til at anvende den »særlige ordning« i det omfang, Kommissionen i medfør af traktatens 53, stk. 2, havde udstedt en retningslinje til agenturet herom. Sagsøgeren bygger på det brev, som Cardoso e Cunha, medlem af Kommissionen med ansvar for energispørgsmål i Fællesskabet, den 8. december 1989 havde tilstillet selskabet, og som angav, at »agenturets forsyningspolitik fremover burde indeholde en 'særlig ordning' med henblik på løsningen af spørgsmål som det foreliggende [vedrørende ENU]«, og at han havde opfordret agenturet »at indlede fasen til konkret at gennemføre de forslag til handling, som agenturet havde fremsat i så henseende« (stævningens bilag 11).

77 Sagsøgeren tager i den henseende indledningsvis afstand fra Kommissionens påstand, hvorefter brevet fra Cardoso e Cunha er udtryk for en »individuel opfattelse« og ikke for en kommissionsbeslutning udformet af vedkommende kommissionsmedlem. Sagsøgeren henleder opmærksomheden på, at dette medlem af Kommissionen udøver de beføjelser på energiområdet, som er blevet delegeret til ham under den fordeling af Kommissionens opgaver og beføjelser, som har fundet sted i overensstemmelse med artikel 27 i Kommissionens forretningsorden.

78 Sagsøgeren tager dernæst afstand fra Kommissionens påstand, hvorefter den »særlige ordning« kun forpligter agenturet til at »iværksætte de mekanismer, som er bedst egnede med henblik på at løse problemet gennem overtalelse og ved agenturets mellemkomst«. Sagsøgeren gør gældende, at den »særlige ordning« indebærer en nøjagtigt beskrevet mekanisme, der er obligatorisk såvel for ENU som for Fællesskabets brugere. Den af Kommissionen godkendte »særlige ordning« er derfor bindende, ikke blot hvad angår de tilsigtede mål, men også hvad angår de midler, som skulle anvendes.

79 I anden række gør sagsøgeren gældende, at Kommissionen ved i den anfægtede beslutning at afvise ENU's anmodning om bindende anvendelse af den »særlige ordning« har tilsidesat principperne om god tro og berettiget forventning i det omfang, agenturet havde forsikret ENU om, at det ville prioritere en tilfredsstillende løsning på sagsøgerens problem (stævningens bilag 6). Ligeledes skulle Kommissionen i skrivelse af 14. november 1988 have lovet »omhyggeligt at studere det af ENU rejste problem ... med henblik på at finde en ... positiv løsning« (stævningens bilag 7). Desuden havde Kommissionen i skrivelse af 8. december 1989 meddelt ENU, at den »var enig i, at der som led i agenturets forsyningspolitik burde skabes en 'særlig ordning' for at løse problemer af den art, som [ENU stod overfor]« (stævningens bilag 11). Endelig henleder sagsøgeren opmærksomheden på, at Kommissionen som svar på en skriftlig forespørgsel over for Europa-Parlamentet under dets mødeperiode i april 1990 erklærede, »at Kommissionen inden for Euratom-traktaten (har) forpligtet sig til at finde en løsning på problemet med afsætningen af den portugisiske uranproduktion« (forespørgsel 190/90).

80 Kommissionen gør gældende, at den »særlige ordning« med anvendelse af bestemmelserne i traktatens kapitel VI kun består i en række alvorlige og fortsatte bestræbelser, som agenturet kan udfolde med henblik på at tilskynde Fællesskabets brugere til at skaffe forsyninger fra ENU. Kommissionen tilføjer, at skrivelsen fra Cardoso e Cunha, hvor den »særlige ordning« nævnes, ikke kan fortolkes som en retningslinje, eftersom beføjelsen til at udstede sådanne retsakter til agenturet tilkommer Kommissionen som kollegialt organ i overensstemmelse med traktatens artikel 53, stk. 1. Af disse grunde finder Kommissionen, at den »særlige ordning« alene pålægger den »en forpligtelse til at anvende visse midler ... til at iværksætte de mekanismer, som er bedst egnede med henblik på at løse problemet gennem overtalelse og ved agenturets mellemkomst«.

81 Endelig bestrider Kommissionen at have tilsidesat principperne om god tro og berettiget forventning. Den gør gældende, at Kommissionen gennem vedkommende kommissionsmedlem har fulgt de anstrengelser op, som agenturet har udfoldet med henblik på, at ENU skulle kunne afsætte sit uranlager på markedet. Hverken Kommissionen eller agenturet havde formelt forpligtet sig til at løse det af ENU rejste problem.

Rettens bemærkninger

82 Sagsøgerens anbringende om den »særlige ordnings« påståede tvingende karakter kan ikke tages til følge. Det bemærkes indledningsvis, at den nævnte skrivelse fra Cardoso e Cunha af 8. december 1989 på ingen måde kan fortolkes som en oplysning om en retningslinje rettet til agenturet. Formelt set begrænser skrivelsen sig til at redegøre for vedkommende kommissionsmedlem forventede almindelige indstilling inden for rammerne af hans opgaver vedrørende agenturets virksomhed. Det drejer sig således om en meddelelse af politisk karakter beregnet til at åbne de forhandlinger, som muligvis ville kunne føre til, at virksomhederne afgav ordrer. Følgelig henviser denne skrivelse ikke til en af Kommissionen som kollegialt organ forud vedtaget retningslinje med hjemmel i traktatens artikel 53, stk. 1. Desuden kan den opfordring, der således rettes til agenturet, ikke ved sit konkrete indhold anses for at gøre den »særlige ordning« obligatorisk. Skrivelsen begrænser sig til at angive, at dens ophavsmand har »opfordret agenturet til at iværksætte den konkrete gennemførelse af de handlingsplaner, som den havde fremlagt herom«, og angiver ikke på nogen måde, at de foreslåede løsninger skulle være tvingende. Denne fortolkning bekræftes af selve ordlyden af den »særlige ordning«, der fremstår som en række ikke bindende forslag, således som også netop brugen af »konditionalis« vidner om det (se præmis 8) (O.a.: I den danske version er der anvendt præsens). Kommissionsmedlemmet havde derfor ikke med sin skrivelse til hensigt at tillægge de i den »særlige ordning« foreslåede løsning en bindende værdi.

83 Under alle omstændigheder kan de løsninger, som forudses i den »særlige ordning«, og som skal iværksættes under den forenklede fremgangsmåde, som er gennemført ved reglementets artikel 5a, kun anvendes af agenturet i overensstemmelse

med de begrænsninger, der gælder for agenturets og Kommissionens egne beføjelser efter den af traktaten fastlagte forsyningssystems. Hvorvidt den »særlige ordning« er bindende må således vurderes under hensyntagen til de relevante bestemmelser i traktaten.

84 I denne henseende er det allerede kendt for ret, at agenturet ikke kunne modsætte sig, at Fællesskabets brugere importerede uran til en pris, der lå mærkbart lavere end den af ENU forlangte, med den ene begrundelse, at ENU's produktion var til rådighed til en pris, som ikke var urimelig (se præmis 66). Den pris, som ENU på baggrund af den »særlige ordning«, som var blevet meddelt selskabet den 12. december 1989, havde erklæret sig villig til at acceptere, svarede ifølge sagsøgerens bemærkninger, som ikke bestrides af Kommissionen, til 19 ECU pr. pund, og var således ifølge agenturets fortrolige oplysninger, som Kommissionen har fremlagt under nærværende sag, og som ikke er bestridt af sagsøgeren, mærkbart højere end de priser, der var aftalt i de flerårige kontrakter indgået mellem Fællesskabets brugere og andre leverandører end ENU i samme periode. De prisbetingelser, som sagsøgeren var parat til at acceptere, bør nemlig under sammenholdelsen af tilbud og ordrer som fastlagt i traktaten sammenlignes med de prisbetingelser, som i samme periode blev tilbudt af sagsøgerens konkurrenter, og ikke — som selskabet gør gældende — med gennemsnitsprisen for de leverancer, som i løbet af et år blev gennemført i medfør af løbende flerårige kontrakter, dvs. ældre flerårige kontrakter, som stadig løb, og som blev offentliggjort af agenturet i dets årlige beretning. Det fremgår i denne henseende af de nævnte fortrolige oplysninger, som agenturet har givet, at der ikke er blevet indgået nogen flerårig kontrakt i 1990, og at de otte flerårige kontrakter, som i 1991 blev indgået mellem Fællesskabets brugere og andre leverandører end ENU, og som løber til år 2000, fastlægger priser, der er betydeligt lavere end den pris, som ENU har forlangt under den »særlige ordning«. Heraf følger, at sagsøgeren på ingen måde kan påstå, at den »særlige ordning« skal finde anvendelse, når der ikke foreligger særlige omstændigheder, som kan begrunde en sådan afvigelse fra det forsyningssystem, der er fastlagt i traktatens kapitel VI, med henblik på at sikre virkeliggørelsen af de i traktaten opstillede mål.

85 Selv såfremt de af ENU foreslåede priser skulle vise sig at være mindst lige så gunstige som dem, der samtidig blev angivet i visse lignende kontrakter indgået mellem Fællesskabets brugere og andre leverandører end ENU, har agenturet i øvrigt

under alle omstændigheder en skønsmæssig beføjelse under udøvelsen af sine enerettigheder med henblik på i påkommende tilfælde at sikre afsætningen af malme, som er produceret i Fællesskabet, en fortrinsstilling. I denne henseende er det allerede blevet fastslået, at agenturet og Kommissionen ikke har overskredet grænserne for deres skønsmæssige beføjelse ved at afslå at pålægge Fællesskabets brugere at skaffe sig forsyninger hos ENU (se præmis 67, 68 og 69).

86 Endelig kan sagsøgerens anbringender, der bygger på princippet om den berettigede forventning, ej heller tages til følge. Det er nemlig tilstrækkeligt at fastslå, at de af ENU påberåbte dokumenter, som hidrører fra agenturet, fra Kommissionen eller vedkommende kommissionsmedlem, hverken indeholdt et bindende tilsagn om obligatorisk gennemførelse af den »særlige ordning« eller noget, der kunne berettige selskabet til at forvente noget sådant. Det fremgår tværtimod klart af sagen, og navnlig af sagsøgerens bemærkninger, at denne ikke på nogen måde var i tvivl om, at den »særlige ordning« var rent vejledende (se præmis 9).

87 Heraf følger, at sagsøgerens påstand om annullation af Kommissionens afslag på anmodningen om iværksættelse af den »særlige ordning« ikke kan tages til følge.

Erstatningspåstanden

88 Sagsøgeren har i det væsentlige nedlagt påstand om, at Fællesskabet i medfør af Euratom-traktatens artikel 188, stk. 2, dømmes til at erstatte den skade, som Forsyningsagenturet har forvoldt selskabet ved at undlade at udøve sin optionsret til at afslutte kontrakter om leverancer med henblik på at sikre afsætningen af sagsøgerens produktion af naturligt uran, og som Kommissionen havde forvoldt ved ikke at overholde de forpligtelser, der følger af traktaten.

89 Kommissionen har påstået dette erstatningssøgsmål afvist, men har dog fremsat sine bemærkninger vedrørende realiteten.

90 Retten henleder opmærksomheden på, at Fællesskabets ansvar uden for kontraktforhold i medfør af Euratom-traktatens artikel 188, stk. 2, forudsætter opfyldelsen af en række betingelser vedrørende retsstridigheden af den adfærd, som institutionerne hævdes at have udvist, og eksistensen af en skade samt vedrørende årsagsforbindelsen mellem adfærden og den påberåbte skade (se eksempelvis Domstolens dom af 27.3.1990, sag C-308/87, Grifoni mod Kommissionen, Sml. I, s. 1203, præmis 6).

91 Eftersom den adfærd, som agenturet anklages for, og Kommissionens afslag på at efterkomme de anmodninger, som sagsøgeren har rettet til den — som allerede ovenfor fastslået — er fuldstændig forskriftsmæssige, følger heraf, at påstanden om erstatning i denne sag under alle omstændigheder ikke kan tages til følge, uden det er nødvendigt at udtale sig om, hvorvidt påstanden bør afvises.

Sagens omkostninger

92 I henhold til artikel 87, stk. 2, i Rettens procesreglement pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Sagsøgeren har tabt sagen og bør derfor dømmes til at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEN (Anden Udvidede Afdeling)

1) Kommissionen frifindes.

2) Sagsøgeren betaler sagens omkostninger.

Vesterdorf Barrington Saggio

Kirschner Kalogeropoulos

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 15. september 1995.

H. Jung B. Vesterdorf

Justitssekretær Afdelingsformand